

טוראי ערבה, שלום

בן יונה וחיים, נולד ביום ח' בשבט תרפ"ה (2.2.1925) במושב התימנים נחליאל שליך חדרה, ולמד בו בבית-ספר יסודי. משסיים את בית-הספר למד שנה ב"ישיבה" בחדרה והמשיך את לימודיו - תחילה בתל-אביב, בבית-הספר "תחכמוני", ואחר-כך בסמינר למורים של "המזרחי" בירושלים.

בימי מלחמת-העולם השנייה התגייס לצבא הבריטי. צורף לחיל- המהנדסים ובמסגרת חיל זה שירת במדבר המערבי ועבר את ימי הקרבות של טריפולי וסביבותיה.

משמת עליו אביו שוחרר וחזר לביתו לשאת בעול המשפחה. שלום לא הסתפק בעבודה בלבד וניצל את כשרונותיו לפעולת הדרכה ענפה ומסורה בקרב הנוער המקומי. כאשר גויס לנוטרות, שירת מחצית השנה כנוטר בשער הגולן. ומשם חזר למשקו, ביססו ומסרו לאחיו הצעירים ממנו. הוא עבר לחיפה ועבד בבית- חרושת בנמל, חזר לנחליאל ועבד בחברת-החשמל. מטעם הוועד הלאומי טיפל גם בנוער העוזב שבמקום. אהב ספורט, עסק בהיאבקות וזכה בה להישגים נאים.

מראשית מלחמת-העצמאות היה בשירות ה"הגנה", ולאחר-מכן בחטיבה 7. השתתף במבצע "בן-נון ב" - הניסיון השני לכבוש את מערך הלגיון בלטרון במגמה לפרוץ את הדרך לירושלים. במהלך הקרב הוכרחה יחידתו להיסוג תחת אש צפופה. בשעת הנסיגה הגיעה לאוזניו צעקתו של אחד החברים אשר נפצע. לאחר שעבר מרחק רב פגע צרור-כדורים בראשו והוא נהרג במקום. הפצוע הצליח להגיע בזחילה אל היחידה ולהינצל. כך נתן את נפשו תחת נפש חברו. הוא נפל ביום כ"ב באייר תש"ח (31.5.1948). נקבר בנען.

ביום א' באייר תש"י (18.5.1950) הובא למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בנתניה.

(דף זה הוא חלק ממפעל ההנצחה הממלכתי 'יזכור', שנערך ע"י משרד הביטחון)

נזכר את כולם

שלום ערבה

שלום נולד בחדרה. חניך בית הספר העממי בנחליאל. למד בתלמוד תורה בנחליאל ובישיבה בחדרה, בגימנסיה "תחכמוני" בתל-אביב ובבית המדרש למורים "מזרחי" בירושלים. בימי ילדותו כתב שירים בסתר. בסוף שנת 1942 התנדב לצבא הבריטי. כעבור שנה נפטר אביו. שלום השתחרר מהצבא בלחץ המשפחה והתחיל נושא בעול פרנסת ביתו. כן התמסר לארגון הנוער התימני בנחליאל. שבה לבבות בחיכוכו. עבד בחשמלאות בנמל חיפה ובבית חרושת. בשנת 1946 התגייס למשמרת הישובים העברים כשוטר רוכב בשער הגולן. בראשית מלחמת העצמאות התגייס לצבא ההגנה. נפל בכ"ד באייר תש"ח (31.5.1948) במערכה על לטרון, כשהוא אץ להוציא חבר פצוע משדה הקרב. הובא למנוחות בחולדה.

שלום ערבה

ל ד מ ו ת ו

מספסל בית המדרש למורים בירושלים התגייס שלום לצבא הבריטי, והוא עודנו צעיר בימים. התאמן בסרפנד, צורף לחיל ההנדסה ונשלח לטריפולי. בהיותו בצבא לא שכח את בני השכונה, שבהדרכתם השקיע את כל אונו ומרצו. תמיד, בבואו לחופשה, היה מוקף על ידי בני הנוער. לאחר זמן הגיעה הידיעה על מות אביו, ובשנת 1943 שוחרר מהצבא כדי לעזור בעול המשפחה.

מטרה ראשונה במעלה היתה בעיניו אירגון הנוער הנחליאלי, שהתפורר בהיותו בצבא. בכוח סגולותיו איחד שלום את הנוער וגיבשו. כחצי שנה שירת במשטרת הישובים, בסביבת שער-הגולן. שם עסק בספורט והצליח לקבל תעודת הצטיינות. שוב חזר לנחליאל ושוב אחז בידיו את המושכות לטיפול בנוער.

שלום נפל בקרב על לאטרון. לאחר קרב קשה נסוגה המחלקה, שלא החזיקה מעמד מול עוצמת אש האויב. לפתע נשמעה צעקת

שלום ערבה

חבר שנפצע. שלום נעצר, ועל אף קריאות חבריו לשוב, חזר
לאחוריו, אל הפצוע וזחל אתו כמאה מטר; כנראה שהתעייף,
או שסבר כי שוב אינו נמצא במקום סכנה, ואז התרומם.
בו ברגע פגע בו הכדור. חברו הפצוע זחל עד שהגיע למקום
מבטחים. כך הקריב שלום את חייו למען הציל חבר לקרב.

ה מ ש פ ח ה

שלום ערבה

איך נפל?

לאחר שההתקפה הראשונה על לטרון (מבצע "בן נון" שלב א) נכשלה, ולטרון נשארה בידי האויב, והכביש לירושלים חסום, הוחלט לבצע התקפה שניה על לטרון (מבצע "בן נון" שלב ב). ההתקפה החלה ב-30.5.1948.

תכנית ההתקפה השניה דמתה בקווייה לתכנית הקודמת. כוח אחד - גדוד שריון שבפלוגת רגלים מחטיבה "שבע" - נועד לתקוף ולכבוש את איזור לטרון, בעוד כוח שני, גדוד מגבעתי ופלוגה מחטיבה "7" נצטווה להשתלט על דיר-איוב ומשלטיה ולהגיע ליאלו, בערפה של לטרון. הפעם הוטל המאמץ העיקרי על חטיבה "7". הוחלט להפעיל בה בעיקר את הגדוד המשוריין 9/שבע. משימתו היתה לכבוש את תחנת המשטרה ואת הכפר לטרון ובו בזמן לנתק את אזור המנזר. מיד לאחר שיכבשו את תחנת המשטרה, אמורה היתה פלוגת רגלים להחליף את כוח השריון הכובש. ניתן להתקפה גם סיוע תותחים ומרגמות כבדות.

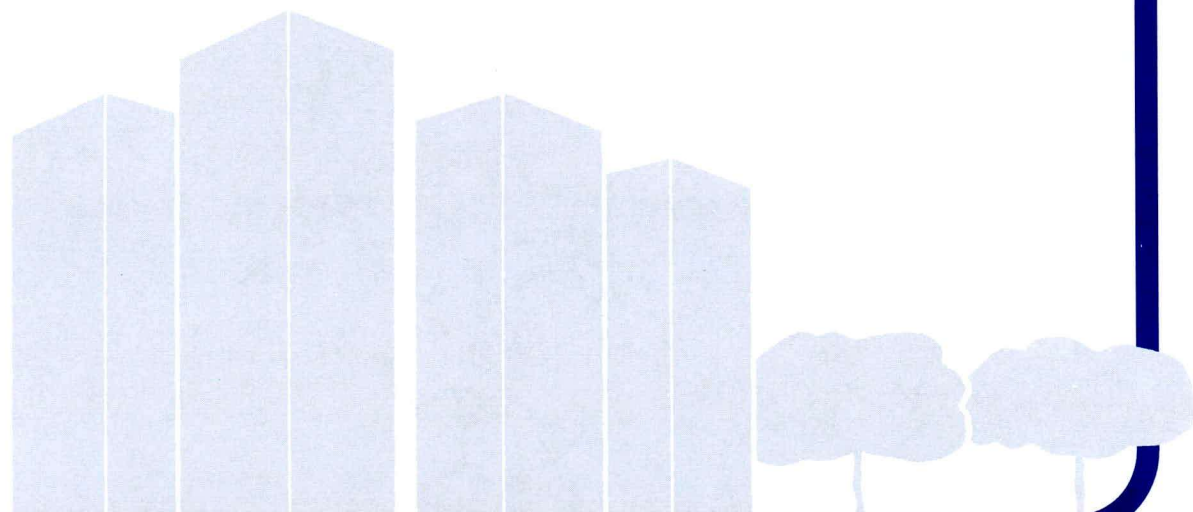
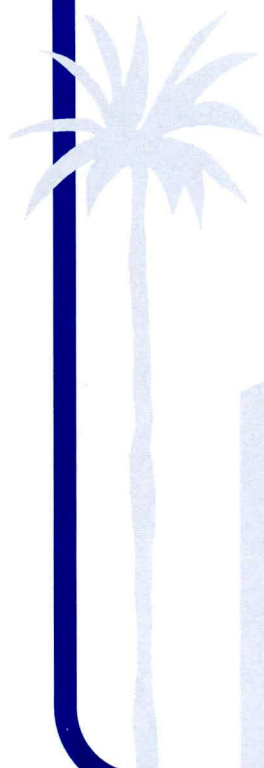
שלום ערבה

בימים שבין ההתקפה הראשונה והשנייה השתלטו יחידות חטיבה "7" על גזרת בית-ג'יז ובית-סוסין. נמצא שהעורף והאגפים היו עתה מובטחים. לכן יוכל היה הכוח המזרחי - הכוח הרגלי, המורכב מגדוד 2 של "גבעתי" ופלוגה מחטיבה "7" - לנוע ישר עד שער הגיא ולהתחיל משם את התקפתו. משימתו היתה לעבור דרך דיר-איוב ולהגיע ליאלו. כוח זה חדר לדיר-איוב ללא התנגדות, אך משעלה למשלט שמצפון-מזרח לפכר, משלט שחולש על יאלו, נתקלו אנשי יחידתו הקדמית, שהיו בלתי מאומנים, באש אויב ובלי לנסות לתפוס את המשלט נסוג הכוח לעבר שער-הגיא. בלי לדעת על כשלון הכוחות שמזרח, יצא הכוח המשוריין לפעולתו במערב. הכוח המשוריין פעל ב-3 ראשים: האחד לעבר המשטרה, השני - לעבר המנזר, והשלישי - לעבר הכפר לטרון. בהתקפה על הכפר התקרבו צות קרב משוריין מגדוד 9/שבע עד לטווח הסתערות מן הכפר. אך חיל הרגלים, שאמור היה להסתער, לא בא בעקבות המשוריינים. ואילו בהתקפה על

שלום ערבה

המשטרה הצליחו כוחות השריון לפרוץ אל תוך חצר המשטרה,
אולם שם נפגעה יחידת החבלנים שלהם בפגזי האויב, שנורו
מכיוון עמואס, ולא ניתן לפרוץ לתוך הבנין. שרירי הכוח
התוקף חזרו לבסיס והכוח המרכזי - הכוח שנע לעבר המזנר -
מחפה על נסיגת שני הכוחות שבאגפיו.

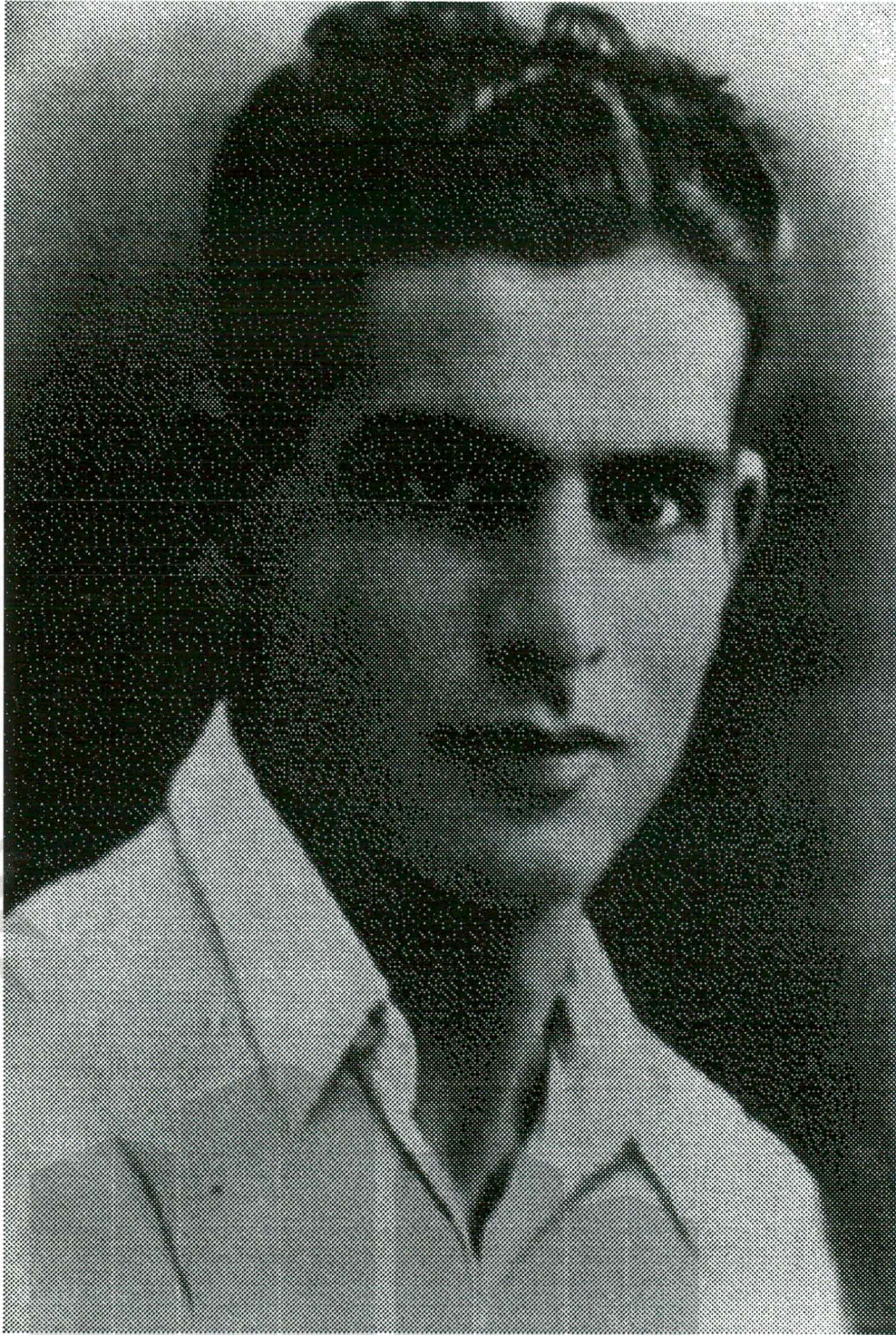

יד לבנים - חדרה

שלום ערבה

בן יונה וחיים ערבה

02/02/25
31/05/48

ח' בשבט תרפ"ה
כ"ד באייר תש"ח

נולד ביום
נפל ביום